

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MERJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lépcső külső részén)
a kéziratok.

KÍRÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irattára. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ AKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A magyar szivekhez!

Felhívás.

Magyarország szíven kopogtatunk, mely sohasam volt bezárva azok előtt, akik könyörületrre szorultak.

Zaklatolt időkben egymással ádáz tusában, gyilkos versengésben vannak egyesek és a sokaság, népek és országok. — Érdek és hatalomvágy félelmesen fegyverkezik végzetes mérkőzésre,

S mikor már szinte az emberirtó háború réme jár közöttünk, gondol és aggodalmat hordva tűzhelyünkbe, akkor ime egy titokzatos éjjel hirtelen föltámadnak a föld mélyébe zárt rettentő erők; a bős elemek kitörnek kénkőves barlangjaikból: tűz és tengervíz és földindulás rövid szempillantás alatt romba dönt virágzó városokat, nagy vidékeken csendes falvakat; elmerít szigeteket és emberlakta partokat; dűlédező házak alá temeti e házak nyomorult lakóit; a megnyílt föld szakadékaiba taszítja és a medréből félelmesen kiágaskodó tengerbe sodorja a veszendő lélek száz-ezreit, gyanutlan álmukban rohanván meg őket; megsemmisíti évszázadok alkotásait, nemzedékek összehordott kincseit, emberek tanyáit, Isten házáit és mérhetetlen pusztulást, nyomort, inséget és kétségbeesést borít ama nyomorultabbakra, kiknek sikerül gyakran csonka testtel megmenteniök meztelen életüket.

Nekünk, távoli nézőknek pedig a rengő, repedező föld fülünkbe mennydörgi semmiségünket, míg az elemek fékvesztetten tombolnak rajtunk Kevélységünk, gőgünk, századunk fenhéjazása, szívtelen versengése, hatalom- és kíváncsiságunk lomlik az Istenség előtt, ki egyedül parancsol a rettentő elemeknek.

Vajjon a háború izgalmaitól zaklatott Európa, tüzelve a vak emberi szenvedelmektől — nem dermed-e meg ez istenitélet látványán? Az elemek e véres hadjárata vajjon nem háritotta-e el fejünkről az emberek háborújának könnyelmű veszedelmét?

A megindult föld, a medréből kikelt tenger, az összeomló városok nem azt dörgik-e felénk megfélemlítő robajjal: Ember, szállj magadba!

A csatázó elemek pusztító kedve ellen fegyverünk nincsen: a világ legdicsebb hadseregét elfujják egy lehellettel. Ám ha nincs fegyverünk a föld s a lég kiszabadult erői ellen, van fegyverünk, mely elveszi ádáz munkájának tulajkját s a romokon teremt új életet.

E fegyver a Szeretet.

Ezzel vértelve induljunk hadba a gyász és siralom ama tartományába. Lépünk be a könyörület emberek szolidaritásába. Szív és elme, becsület és emberségg ezt az utat jelölik ki nekünk is: ez lesz a nemzetek legfelségesebb, emberhez legméltóbb versengése.

Nyujtsuk ki segítő kezünket ama irtóztatóan megpróbált embertársaink felé: adjunk az étlennnek ennie, a mez nélkül maradottnak ruhára, a hajléktalannak hajlékot, a nyomoréknak mankót, a betegnek orvasságot, az árváknak, özvegyeknek, szomorúknak és kétségbeesetteknek vigasztalást és reményt.

Adjatok, adjatok! Adjatok, ki-ki amit adhat és az Isten virágos kertje, az áldott narancs-ligetek, üdülők nyhelye, utasember gyönyörűsége, a kedves Itália büszkesége újra felemelkedik és virulni fog a ti könyörület szívetektől, szereteteknek általa.

Wekerle Sándor.

Vaszary Kolos.

Kossuth Ferenc.

Köztisztviselők összeférhetetlensége.

Kossuth Ferenc újvi beszédében kitérásba helyezte, hogy a kormány meg fogja alkotni a köztisztviselők szolgálati pragmatikáját. Ezt a hírt országserle jól eső örömmel fogadta a köztisztviselők hatalmas testülete, különösen az alárendeltbb állásban lévők, mert a szolgálati pragmatika sok visszásságnak lesz a megszüntetője. De örülni fog ennek a régóta tervezett és még régebben ígért alkotásnak az ország közvéleménye is, mert a köztisztviselők szolgálati pragmatikája — visszagondolva a letűnt törvénytelen korszakra — hathatós biztosítéka lesz alkotmányunknak is.

A szolgálati pragmatikával kapcsolatban azonban nem szabad megfeledkezni a közszolgálat tökéletes s törvényes ellátásának egy másik biztosítékáról sem, aminő a köztisztviselők összeférhetetlensége. Tömegével tudnánk megjelölni olyan, különösen magasabb állású köztisztviselőket, akik a már meglévő törvény és végre nem hajtott rendeletek ellenére, nyereségre irányzott magánvállalatoknál összeférhetetlen állásokat töltenek be. Hogy ez a körülmény mennyire erkölctelen és hányszor hozza, vagy hozhatja a köztisztviselőt hivatalos esküjével, sőt a tisztességgel is ellentétbe, azt magyarázni szinte felesleges. Mindenesetre alkalmas ez az állapot arra, hogy azt a kívánatos közbírt, hogy a közigazgatás befolyásolhatatlan megíngassa. De emez ekölcsi kár mellett óriási anyagi hátrányokat is zudíthat ez az állapot vállalatokra, kereskedőkre és magánosokra, vagy legalább is módot ad ezeknek alaposnak látszó panaszokódásra.

Ime egy jellemző eset a sokból. Egy milliós és állandó jellegű közszállítástra pályázatot tüz ki a miniszter. A pályamunkák fölött, melyek minősége lesz a döntő, a miniszterium egy erre hivatott állandó bizottsága döntölt és a pályázók legnagyobb meglepetésére olyan pályamunka nyerte el az említett közszállítást, mely a megállapított feltételeknek szemmel láthatóan meg nem felel.

Óriási, de persze eredménytelen felzudulás! Pedig a megrövidített pályázók még ma sem vették észre azt a botrányos körülményt, hogy a jury eladója, egy országos intézet miniszteri tanácsos-igazgatója: évek hosszu sora óta fizetelt sine curát tölt be a pályanyertes részvénytársaságnál, amint ez még ma, három év után is, a cégjegyzésből megállapítható.

De ha ebben az esetben nem is volna megállapítható a büntös kedvezés, amint hogy kétség-telen, nem nyújt-e alkalmat a jogos gyanura az a tagadhatatlan körülmény, hogy az állami előadó egyszersmind fizetelt alkalmazottja a győztes részvénytársaságnak?

Ennek az állapotnak tehát a köztisztesség nevében hozandó törvénnyel egyszersmindenkörre véget kell vetni! Ennek a törvénynek szigorított formában-magában kell foglalnia a hatályban levő, de amint jeleztem, a gyakorlatban sutba helyezett törvényt és rendeleteket, melyek a köztisztviselők tilos melléfgallokozásáról már eddig is intézkednek.

Ilyen az 1835. évi királyi rendelet, mely állatnosságnban kimondja, hogy a köztisztviselőnek minden olyan foglalkozás tilos, mely őt kötelessége teljesítésében elfoglaltá tetheti. Ugyancsak az 1896. évi április hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározásból köztisztviselő, nem vehet részt személyes ténykedéssel pénzintézetek, részvénytársaságok s általán nyereségre irányzott vállalatok igazgatásában; nem viselhet azoknál emöki igazgatói, igazgató-választási vagy felügyelő-bizottsági fiztet, vagy bármely oly állást, amely állandó javadalmazással, vagy bármely illetménnyel van öszekapcsolva.

Egy törvény is intézkedik a köztisztviselők összeférhetetlenségéről: az 1897. évi XX. t.-c. 48. §-a, mely kimondja, hogy az állami háztartás intézésére vagy ellenőrzésére hivatott tisztviselők nem vehetnek részt, sem közvetve, sem közvetlenül olyan vállalatokban, melyek hivatalos ügykezelésükkel összefüggésben vannak.

Amint azonban könnyű felismerni, ez a törvény csak részleges, vagy legalább is nem világos, mert nem intézkedik azokról a vállalatokról, melyek nincsenek állandó öszekötetésben az állammal, avagy az olyan befolyásos tisztviselőkről, akik nek csak közvetve van közük az állami háztartás intézéséhez.

Pedig ezt a kérdést minden kétséget kizáró formában kell megoldani, külön törvénnyel, mely egyszersmindenkörre né csak a visszaéléseknek, de a legcékelőbb gyanunak is véget vessen. Meltányos ez a kívánság annál inkább, mert hiszen hasonló törvény már régebb idő óta a törvényhozás tagjait is korlátozza: Pedig ezek a legtöbb esetben, csak protekciót gyakorolhatnak, míg a köztisztviselő mint valóságos döntő tényező működhet közre olyan kedvezések nyújtásánál, melyek más polgárok érdekeit sérthetik.

A magyarság a közzgazdaságnban.

Irta: Berényi László.

Aki valamikör megfogja írni a mai kör történelét, az nyugodt lélekkel elnevezheti az elhettelenség korának. Bámulatol az a félelem a legkisebb kockázattalassal jéro munkától, vállalkozástól. Mindenki csak fizetéssel jéro hivatott akar, mert az biztös kenyér. Azzal már nem törődik, hogy az a kenyér jobbbára sötalan, keletlen és akárhány esetben még az éhenhalástól sem ment meg. Círa nyomorúság az egész. Tesék végignézni valamennyi miniszteriumban, hány egyeletmet végzett ifju várja mint díjtalan gyakornok, hogy évek mulva kinevezék tisztelbeli segédfogalmazónak és hány öszútnék meg, míg negyvenéves korukban miniszteri tiltárokka lesznek ötezer korona évi fizetéssel. Az angol, vagy épen az amerikai előtt ez tisztára érthetetlen, mert ő vállalkozó munkája után már husz-huszötöt éves korában szerez legalább is annyit, ha nem többet; és a francia abban a korban, mikor nálunk valaki fölvitte a miniszteri tiltárságig, vagy ritka esetben ösztálytanácsossággig, már nyugalomba vonul, hogy kényelemben él-

hessen munkája kamataiból. De szidni a világot, azt tudjuk édes mindnyájan, meg az ideget, aki bejött Svájzból, Németországból, itt meggazdagodott és meghízott magyar zsiron, a nélkül, hogy érdemesnek tartotta volna megtanulni az ország nyelvét. Hát bizony, fájdalom, az úgy van, hogy a külföldi ember, ha bejön ebbe az áldott országba, nem tartja szükségesnek megtanulni a nyelvünket, mert boldogul, gazdagszik a nélkül is. Miért van ez így? — kérdik joggal. A feleletet azonban nem tudják megadni, mert nem néznek a dolog mélyébe.

Nézzünk kissé körül a világban és akkor majd rájövünk a dolog nyitjára. Ha valaki kivándorol a külföldre és ott boldogulni akar, akkor első dolga lesz megtanulni az illető ország nyelvét, mert Németországban, Angliában, Franciaországban, Amerikában mindenütt a német, az angol, a francia, az amerikai kezében van a vezetés minden téren. Nem csak a politikában, művészetben és társadalomban, hanem a közgazdaság minden ágában is, a legkisebbtől a legnagyobbig. Világos, hogy aki vezet, az adja a kenyeret is, minél fogva a bevándorlott kénytelen-kelletlen köteles alkalmazkodni és megtanulni kenyéradója nyelvét, különben nem tudván vele érintkezni, kereset, kenyér nélkül marad. Így lesz a közgazdasági tevékenység a nemzeti nyelv és ezáltal a nemzetnek egyik legnagyobb erősségévé.

Különbön külföldi példákra sem kell hivatkozni, megtaláljuk ezt saját nemzetünk történetében is, amelyből a mai kor okulhatna, ha jobban ismerné. Nagy volt hajdan a magyar ipar, a magyar kereskedelem és számot tett egész Európában. Szálai mélyen belenyúltak Németországba és ismerték a Boszporus, meg az Adria nyugoti partján egyaránt. A sztambuli ifju magyar posztóbol viselt ruhát, magyar szattyánból sarut, a velencei hajdanok pedig magyar zománcos ékszerrel kedveskedett szerelmes ifja. Norinberga egyik főcsomópontja volt a magyar-német kereskedésnek; a magyar marha-tőzsérek Nürnbergben bonyolították le hatalmas németországi üzletüket, de a magyar kereskedők is leginkább Nürnbergből szereztek be azt a portékát, amely nem készült Magyarországon. És ez a magyar kereskedés a magyarság egyik legnagyobb erősségévé vált a tizenhatodik és tizenhetedik században.

A legékeszölöbben bizonyítja ezt derék törtikusunk, Takács Sándor, aki éles szemével meglátta az elsárgult lapokban az igaz történetet. Azt írja, hogy a magyarosítás munkáját két hatalmas osztály végezte. Az egyik a magyar tőzsérség, a marhakereskedők osztálya, a másik a magyar hadinér volt. E két osztály szelleme és érzése táplálta a ritkuló magyarságot, e kettő szerzett folyton új és új elemet nemzetünknek. A tőzsérség ezer és ezer pászlort, hajlót, kereskedőt tett magyarrá évenként. A magyarrá vált hajduságot neki köszönhetjük. A tőzsérek ősrégi, idegen nyelvi városokat teljesen megmagyarosítottak; ezeknek és ezeknek adnak kenyeret; pénz az országba csak az ő révükön jön be, s mivel a magyar kincstár bevétele és jövedelme

is tőlük eredt, már a tizenhatodik században a tőzsérséget országfőntörő elemnek, a kincstár életelő ereinek mondották. Amikor a magyar kincstár pénzre szorult, a magyar tőzsérek voltak az első, akik följárlották szolgáltatukat. „Nemesek, írják ők 1578-ban, szegény, meggyomorodott maradék Magyarországnak, az mi édes hazánknak szüksége és gondviselése, de mi magunk értelme is erre kötelez.”

Milyen volna ma Magyarország, ha a negyedik száz év előtti magyar tőzsérség szelleme uralkodnék ebben az országban, ha a tőzsérség magyar foglalkozás volna úgy, mint volt hajdanában. Nem jajgatnánk akkor, hogy az idegen eszi el előlünk a zsiros falatot, mert akkor nem jutna neki, csak ha magyarrá lesz szívből, lélekben és nyelvben. Magyar volna akkor itt minden, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem és pénzügy egyaránt. Nem kellene azon busulni, hogy csináljuk meg a magyar nemzeti bankot, mikor oly sok száz millióval passzív fizetési mérlegünk, mert akkor nem volnánk kénytelenek a külföldtől kölcsön kérni, hanem a magyar tőzsérek adnák a magyar pénzt a magyar kincstárnak. Milyen más világ volna itt. Mily hatalmas, erős volna ez a nemzet. Hogy tisztelnék messze tengereken járó búsze lobogóját, tudva, hogy Magyarország hatalmas, erős, gazdag ország.

De hogy ez lehetségessé váljon, szakítani kell sok régi előítélettel és téves hittel. A magyar szülő ne úgy nevelje fiát, hogy majdan biztos hivatala legyen, de nevelje úgy, mint az angol neveli gyermekét és tanítsa meg önálló gondolkodásra, bizni saját erejében, saját munkájában és általában a munka megbecsülésében.

Magyarország igazán saját erejére, saját munkájára van utalva. Nekünk nem állanak rendelkezésünkre India kincsei, amelyek a possey-i titkózt óta, 1757-ben, özönlenek Londonba; az európai harcmezőn sem szerezhetünk öt milliárdot, amelynek Németország köszöni bámulatos föllendülését. Nekünk mindezt saját munkánkkal, saját erőnkkel kell megszerezni, mint megtették más népek, az olaszok és a franciák. Csakhogy legfőbb ideje, hogy hozzáfogjunk; nincs vesztegetni való percünk sem, mert különben megérheljük, hogy náunknál inferiorisabb népek is tulszárnyalnak.

Azoknak kell előljárni a jó példával, akik meg vannak áldva földi javakkal és mindenkor a magyarság zászlóvivői voltak, a magyar főuraknak. Az ő kötelességük megtörni a varázst azzal, hogy ipartelepek létesítésével gyakorlatilag mutassák meg, hogy a munka csak növeli a becsület, tisztességét és vagyont. Az angol arisztokrácia bizonyára van olyan előkelő, mint a miénk és ime, van olyan angol arisztokrata is, aki tőzseirodát nyitott, de azért, mikor a király és a haza hívta, miniszteri tőrcát vállalt. Az osztrák arisztokraták zöme egyuttal nagyiparos is, meg vállalkozó. Hát Széchenyi István gróf, a legnagyobb magyar, nem azon dolgozott-e, hogy Magyarországot modern gazdasági alapokra fektesse és nem vette-e részt szintén gazdasági vállalatok-

ban? Ma, amikor uton-útfélen közigazdasági jel-
szavak hangzanak, ezeket a jelzavakat meg is
kell valószínűsíteni, amit gazdag mágusaink könnyeb-
ben tehetnek meg, mint bárki más.

Dolgozni, teremteni, alkotni, ez a nagy köte-
lesség hármlík a magyar társadalomra, ennek
minden tagjára. A magyarságnak kell kezébe venni
a vezetést a gazdasági téren is, akkor ez az or-
szág nemcsak gazdag, de egységesen magyar is
lesz. Ne csak jelszó legyen, hogy ez az ország a
magyaroké, de valóra is kell váltani. Támasszuk
föl a magyar többsérséget modern formában és ak-
kor Magyarország rövid időn igazán nagy, hatal-
mas és gazdag lesz. A gazdagságnak, a hatalom-
nak megvan az a sajátja, mint a mágnesnek,
hogy magához vonzza az idegen testeket és ha-
latlamban tartja. Legyen a magyarság a közgaz-
dasági munka révén gazdaggá, hatalmasá és ak-
kor nemcsak idehaza lesz kizárólagosan az ur,
hanem félelmetes és tisztelt az ország határain
tul is.

Az állattenyésztés.

Irta: Erék Károly.

A múltban a gabonatermelés volt a nép leg-
főbb jövedelmi forrása. Korunkban azonban meg-
változtak a viszonyok. Ma az állattartás a népek
legnagyobb jövedelmi forrása. Az átalakulást a
megváltozott táplálkozási rendszer idézte elő. Amig
ugyanis a régi időben az emberek főételük a
kenyér volt és az állattartás csak terhe volt a
gazdaságnak, addig ma a városi lakosság milliói a
könnyen emészthető állati termékekkel kényserül-
nek táplálkozni s mivel a magyar mezőgazdaság
lassan enged a kor követelményeinek, a hus, élelmi-
cikk napról-napra drágulnak és ekképpen az
állattenyésztés fontosságát és jövedelmezőségét ál-
landóan fokozzák.

Az állattenyésztés nagy közgazdasági jelentő-
ségét felismerte Mason amerikai főkonzul is és
Washingtoni kormányának azt jelentette Berlinből,
hogy a német nép jóléte nem az ipar, hanem
az állattenyésztés, meg a vele kapcsolatos modern
mezőgazdaság emelte mai színvonalára. Részemről
híve vagyok Mason felfogásának és minden eu-
rópai ország jövedelmi statisztikájából azt az ered-
ményt olvasom ki, hogy az állattenyésztés a civil-
lízál népek legnagyobb bevételi forrása, az
összehasonlító magyar statisztikai adatok alapján
pedig arra a meggyőződésre jutotam, hogy az
egész magyar nép összességének jólétét első sor-
ban az állattenyésztés helyes fejlesztésével fokoz-
hatjuk. Hasonlítsunk csak össze néhány számadat-
ot a magyar nép jövedelméből:

Magyarországon van	szolgálat korona értékben
Tehén 2.500.000 db.	2.300.000.000 tőjben.
Szarvasmarha 5.800.000 „	3.000.000.000 hus elősúlyban.
Sertés 4,5 0.000 „	500.000.000 hus elősúlyban.
Baromfi 30.000.000 „	90.000.000 baromfi term.
Bányászat ———	100.000.000 bányaterm.-ben
Ipar ———	300.000.000 ipartermékben.

Ebből a néhány számadatból látható már,
hogy a magyar állattenyésztés egyik-másik ága
mai meglehetősen elmaradt állapotában többet

jövedelmez, mint az összes iparágak együttvéve.
A nyugateurópai államokban, pl. Németországban
ez a viszony még feltűnőbb. A németek állatte-
nyesztése a miénknel sokkal fejlettebb lévén, a
német állattenyésztés bruttóbevétele felülmúlja a
német ipar bruttóbevételeit és igaza van az ameri-
kai Masonnak, hogy Németországot első sorban
állattenyésztése és modern mezőgazdasága teszi
gazdaggá.

Az állattenyésztésnek ilyen nagy fontossága
lévén, nezzük csak, hogyan emelte a német kor-
mány az állattenyésztést mai színvonalára. Két-
féleképpen és pedig műszaki tevékenységgel meg-
szervezkedéssel. A német mezőgazdasági kamarák
műszaki osztálya kezére jöszik a gazdának, ha
régii üzemet javítani akar. Példaképpen megem-
lítem, hogy a Berlinben működő brandenburgi
mezőgazdasági kamara közel háromszáz hivatal-
nokot foglalkoztat és mezőgazdasági műszaki író-
dája, ahol legtöbbszörre haszonállatok vállalati terve
készül, olyannyira el van látva munkával, hogy a
kamara vagyona évről-évre szaporodik. Hasonlóan
kedvező a német gazdákra az értékesítési szerve-
zete is. A német gazdák állati termékeinek el-
adásában a szövetkezetek egész légiója támogatja
és a szövetkezetek évről-évre erősebb védőgyű-
rűvel veszik körül az állattenyésztő gazdátársad-
almat a közvetítő kereskedelemmel szemben.

A magyar földművelésügyi kormány utóbbi
időben nagyon sokat tesz a magyar állattenyészté-
sért és az évi állatszámítások arra engednek
következtetni, hogy a kormány akciója célhoz
is fog vezetni az állattenyésztés felkarolásával.
Ha pedig országunk állatállományát sikerül meg-
növelnünk, akkor a magyar gazda sorsa jobbra
fog fordulni és népünk jóléte nem függ majd any-
nyira az aratástól, vagy a tavaszi esőzést, meg a
nyári szárazság veszélyeitől, mint most. Ugyanis
az állattenyésztés megnöveli a föld hozamát és
sokoldalú növényességtelével függetleníti mag-
gát az időjárástól is. A mezőgazdasághoz elő ma-
gyar társadalom jólétének az emeltyűje tehát első
sorban az, hogy az állattenyésztést szervezzük és
vele kapcsolatban az állatkereskedelmet is ren-
dezzük, s mivel azt a munkát az államhatalom
immár meg is kezdte, biztosra vehetjük azt, hogy
Magyarország mezőgazdasága rövid idő múlva is-
mét vezetni fog Európa összes országai közt

104 116
1908—V. c.

B. M. számú körrendelet.

**Pénzküldeményeknek az Észak Amerikai Egyesült Államok
ból való hazaküldése tárgyában.**

**Valamennyi vármegye és városi törvényhatóság
első tisztviselőjének**

Tapasztalat szerint az északamerikai Egyesült Államok-
ban kivándorolt állampolgáraink pénzküldeményeiknek posta-
utvánnyal való hazaküldése helyett kis bankók útján, vagy
ajánlott levelekben való pénzküldést veszik igénybe, minek
következtében sok nehezen szerzett keresemény visszaadás
prédájává lesz s nem jut el rendeltetési helyére.

A pénzküldéssel foglalkozó amerikai kis, vagy más ban-
károk közül többen a hangatos magyar bankár címen ajánl-
ják szolgálataikat s minden eszközt felhasználnak, hogy a
kivándoroltakat üzletük körébe vonják.

A legutóbbi időben több ilyen pénz küldéssel foglalkozó amerikai bankár károsította meg érzékenyen megbízóit.

A „Zotli és Társa” bankház ellen csődeljárás nyitottak; Rutsek Péter bankár megszökött; bizonyos Majerchak J. C. nevű magán bankár pedig bűnös üzemei miatt le lett tartóztatva. — Ezen bankárookra bizott pénzek legnagyobb része teljesen elvesz.

Ajánlott levélben küldött pénz pedig a hosszú úton kideríthetetlen módon könnyen elveszhet.

A pénzküldésnek egyedüli gyors, biztos és olcsó módja a postautalvánnyal való pénzküldés. — Minthogy azonban a kívándorlatok a pénzküldésnek ezt a módját, valószínűleg az amerikai forgalomban használatos postautalvány megkeresések (application for international order) formáságainak nem ismerése miatt mellőzik, a magyar királyi kereskedelemügyi miniszter ur felkérte az Egyesült Államok posta igazgatását, hogy lássa el a posta hivatalait megfelelő útastással arra nézve, hogy a kívándorlatoknak ezen postautalvány megkeresések kiállításánál segítségükre legyenek. — Megkönnyíti a postautalvány megkeresések kiállítását az Egyesült Államok postaigazgatóságának az az intézkedése, hogy olyan úrlapokat hoz forgalomba melyek magyar úbaigazító szöveggel is el vannak látva.

Ezek után felhívom Czimedet, hogy a fentieknek legszélesebb körben való közététele mellett külön is ajánlja a kívándorlatok irthon levő hozzájárulóinak, hogy viszont ők maguk figyelemzessék kint levőiket a posta útaltatványval való pénz küldés előnyeirre és módzataira.

A közététel s azzal együtt az ajánlás minden évben egyszer legalább megismétlendő.

Budapest, 1908. december hó 4-én.

A miniszter helyett:

Hadik s. k.,
államtitkár.

Meleg források és a földrengés.

A délolaszországi földrengésről érkezett hírek szerint, Reggio di Calabria közelében a katasztrófa után igen sok meleg forrás buggyant föl. Kétségtelen, hogy e források keletkezése okozati összefüggésben áll a földrengéssel. Hasonló jelenséget különben már több ízben észleltek földrengések után. Legutóbb mult évi november hóban a Bad-Elster közelében levő savanyúvíz forrás hőmérséklete 14 Celsius fokról 20 fokra emelkedett, ugy. hogy a víz gőzölgött. Franciaországban Haute-Garonne megyében, a Baguères de Luchon mellett levő forrás a földrengés után nevezetes változást szenvedett; ugyanezt észlelték 1855-ben a lissaboni földrengés után Allier megyében, ahol több forrás vizének hőfoka egyszerre fölszökkent. 1883-ban a casamicicai földrengés alatt az oltani forrás vize ugyancsak melegebb lett, sőt vannak olyan észleletek is, amikor a források hőfoka hirtelen 10 Celsius fokra szökkenet fölebb. Viszont azután arra is van több példa, hogy a meleg forrás vize földrengés után kihűlt; sőt az az eset sem ritka, amikor a forrás vize hirtelen elapad és később máshol tör elő. A lissaboni földrengés alatt a karlsbadi forrás vize teljes huszonnégy óráig kiapadt.

Hogy e jelenségek a földrengés tümenényével csakugyan okozati összefüggésben állanak, ki-tűnik akkor is, ha e két jelenség elterjedésének adatait összehasonlítjuk. Meleg források csakis az olyan helyeken találhatók, ahol akár a multban, akár újabb időben taktónikus zavarok fordultak elő; tehát olyan helyeken, ahol erősebb földrengések és vulkanikus kitérések voltak. Erre mutat a

geizirek működése is, amikor ezek a forró vízforrások, sokszor szabályos időközönként menydörgegszerű földalatti robaj közepette előtörnek és gőzölgő vizugaraik sokszor órák hosszat 80 méter magasságba is felszökkennek, hogy ismét elcsöndesedjenek ilyen geizireket találunk vulkanikus és seizmikus vidékeken; pl. Izlandban, Új-Zélandban és az északamerikai Yellowstone-parkban. Ezek a meleg források sokszor bizonyos irányú vonalak szerint igazodnak, amelyek az illető vidék hegységének alkatával vannak szoros összefüggésben (törési vonalak). Így például az Érc-hegység déli lejtőjének meleg forrásai ama törési vonal mentén jelentkeznek, amely Bodenbach-Tetschentől Karlsbadon át a fenyes hegységig halad. A rajnavölgyi meleg források északról délre haladó vonal mentén helyezkednek el; így tehát a felsőrajnai mélysíki süppedésével vannak összefüggésben. A bécsi meleg források vonala egészen Wiener-Neustädlig tart, és a keleti Alpokat határoló hegyszakadékokkal van összefüggésben.

A vulkanikus és tektónikus földrengések és meleg források keletkezése közt való okozati összefüggés tehát már régóta ismert dolog, s így azok a hírek, amelyek legutóbb a calabriai földrengés után támadt meleg forrásokról szólnak, csak a régi tapasztalatoknak megerősítésére szolgálnak. Fontos azonban a keletkezett források helyének meghatározása, hogy az így nyert adatokat a földrengési terület geológiai viszonyaival összehasonlítva és kémiai vizsgálat alapján beható tanulmányokat végezhessek, amelyek részben talán közelebb juthatnának a föld titkozatos belsejének megismeréséhez.

Hírek.

— Szabó Kálmán emlékezete. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara kegyeletes gyűlést tartott megboldogult elnökének: Szabó Kálmánnak emlékezetére. A kamara ülését Szentkirályi Tivadar nyitotta meg kegyeletes szavakban jelezve a mai ülés célját. Majd Rácz Lajos dr. segédtitkár ismertette a kamarát ért csapást, beszámolv a kamarának ezen gyűléset alkalmából tett intézkedéseiről. A megboldogult nemes életét, munkásságát ezután Szávay Gyula titkár rajzolta meg. Szép volt ez az emlékezés, nemcsak azért, mert igaz érdemeket sorol fel, hanem, mert minden betűjén igaz érzés vonult végig.

Szentkirályi Tivadar alelnök javaslatára a gyűlés elhatározta, hogy b. e. Szabó Kálmán érdemeit jegyzőkönyvbe iltatja és emlékezetének megőrzésére két 300 – 300 koronás ösztöndíjat létesít Szabó Kálmán ösztöndíj címen, végül arcképet a kamara számára megfesteti.

— A kereskedelmi és iparkamara elnöke. A kereskedelmi és iparkamara folyó hónap 14-ikén tartott ülésében a kamara elnökévé egyhangulag megválasztotta Szentkirályi Tivadar alelnököt; alelnökké pedig Falk Lajost.

— Sipos Béla elhunyt. Vállagi Sipos Béla, az Esti Hírlap felelős szerkesztője, a vidéki újságírás egyik hivatott mestere, a héten néhány napi betegség után elhunyt. Temetése ma délután lesz. Alaposan képzett, sok tudású, becsületes szívű, nemes érzésű ember omlott vele a sirba. Igazi

ujságíró volt, ennek születeit. Hivatását betöltötte. Elhalt a kötelességek mezején, kezében a tollal, a tudás és általános műveltség fegyverével. Legyen pihenése csöndes és emlékezete állandó!

— **Rendelet a mérték-hitelesítésről.** Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter a napokban rendeletet bocsátott ki, amelyben a mérték-hitelesítésről való 1907. évi V. törvénycikken nyert felhatalmazás alapján megállapítja a hitelesítés alá bocsátható mértékek és mérőeszközök kelleit, azoknál az első és időszakos hitelesítéssel, valamint a közforgalomban szabályszerű éstékökből megengedhető eltéréseit, továbbá az azokon alkalmazandó hitelesítési bélyegelek alakját. Ezzel a rendelettel együtt külön rendeletekben intézkedett a miniszter a mértékek és mérőeszközök hitelesítéséért járó díjakról, megállapítja az állami mérték-hitelesítő hivatalok szervezetét és szolgálatát, a központi mértékügyi intézet szervezetét és ügyvitelét, a hordójelző hivatalok berendezését és szolgálatát, végül az 1874. évi VIII. törvénycikk alapján felállított hordóhitelesítő hivatalok működését. — Kossuth rendelete a hivatalos lap keddi számában jelent meg s helyesen tennék az érdekeltek, ha azt megszerzik, mert így teljesen és minden irányban könnyen tájékozódhatnak.

Az összes idevonalkozó rendeletek lapunk legközelebbi számában megjelennek és az érdekeltek a mérték-hitelesítésre való összes tudnivalókat „A város” szerkesztőségében (Városház földszint 7. sz.), vagy a városi nyomdában megszerzethetik.

— **Hogyan óvják az iskolás gyerekeket a ragályos betegségekől Franciaországban?** Nálunk minden óvintézkedés arra szolgál, hogy a beteg és környezete ne érintkezék idegenekkel. Sajnos, ezt lazán tartják be még az intelligens elemek is. Ők ezt az érintkezést úgy magyarázzák, hogy olyanok, akiknek apró gyermekük nincs a házuknál, mégis meglátogathatják a kis beteget. Arra nem is gondolnak, hogy a kilincsek meg a pénz és egyéb holmik által a ragály csirályát olyanokhoz juttatják, akik közelében, környezetében gyerekek vannak. Így kerül aztán a kereskedő családjába „ismeretlen módon” a járvány. Franciaországban nagyobb figyelmet fordít erre a lakosság. Sőt az iskolások könyveit, füzeteit elégetteti a legújabb rendelet és az osztályt is dezinficiálják. Észszerű eljárások ezek, mert a sarinchoz és diftériát a könyvek is terjeszthetik az iskolában.

— **A korom mint trágyaszór.** Általánosságban véve, a korom egyike a legjobb izgató és trágyaszereknek, amelyeket valaha alkalmazhatunk a kertben. De ezzel a trágyafélével csinálni kell banni s különösen a cserépes növényeknél, mert különben bajt okoz. A koromtrágya elősegíti a növést, új termőerőt kölcsönöz a növénynek, elűzi a férgek és nagy befolyással van a virágok színelakulatára. A rózsák levelcái, ha korommal trágyáztuk, sokkal bujább, sötétebb zöld színt kapnak, dúsabban virágoznak s csak keveset szenvednek kártékony rovaroktól. Földjepekre, melyekre télen kormot hintünk, sokkal erőteljesebben ajtának ki, szebb és jobb gyümölcsöket teremnek. A hagymára való befolyását mindenütt ismerik s ezért alkalmazták is azt leggyakrabban a metelő hagyma behintésére. A kormot mindig a kertbe, pázsitra vagy a vetemény és virággyakra kellene kiborítani; ez a csekély és veszélyesség megtérül a bővebb termés, a veteményes

kerterben, a növények szép virágzása, a virágos kertben a pázsit szép, leveles zöldje által. Ha cserépes növényre akarjuk a kormot alkalmazni, előbb forró vízben feloldjuk s előbb nem nagy mennyiségű oldatot keverünk az öntözésre szánt vízhez. A cserépes növényeket azonban akkor szabad korommal trágyázni, ha teljes növényben vannak; a nyugalmi időszakban nem hogy használna, sőt inkább kárt okoz.

— **Törvényjavaslat az iszákosság ellen.** Európa legliberálisabb kormánya, az angol, fura módon oldotta meg az alkoholizált megrendszabályozásnak problémáját. Örülési többséggel törvényre emeltek egy rendelkezést, amely az Angolországban levő összes italmérések kétharmadát már a közel jövőben meg fogja szüntetni. Az angol kormány azonban az italmérések nagy arányu megszüntetésével csak az ivást alkalmat akarja korlátozni és nem az ivást magát. A szeszital nyilvános kimerése által ugyanis az iszákosság tisztező mértékben megszaporodott, a mi számtalan bűnténynek lett az okozója. Ezt akarja az angol kormány megszüntetni az italmérések korlátozásával. De az angol kormány sokkal praktikusabb gondolkodású, semhogy e rendeletet a legvédelemesebb párt tönkretegyje. Inhatik ott mindenki ezután is, mint azelőtt, amennyit akar és amennyit tud, de csakis otthon inhatik, ha szomjas. Mert az angol kormány csak a nyilvános, engedélyezett ivásra csábító helyiségek számát akarja korlátozni. S mivel az italmérési engedelen Angliában jogszerű tulajdon, ezért a kormány a bevont engedelmek tulajdonosainak megjelölésére összegű hátralékat fog fizetni, amely tulajdonuk jogvédelmi értékének megfelel. Az angol anti-alkoholizát a törvényjavaslattal nincsenek megelégedve s akciók indítottak, hogy az állam, akármiy áldozatok árán, szüntesse meg egészen a szeszitalok nyilvános árusítását. Legfőbb orvossághént patikában lehessen kapni.

Hirdetések.

37.940. és 806.
1908. és 1909.

Árverési hirdemény.

A vágódinál összegyűlő szemét, állati hulladék, trágya elszállítására megtartott árverés alkalmával megajánlott 120 korona 10%-ával nagyobb utóajánlat tételvény szabályszerű határidő alatt: ennél fogva a Tanács a jelzett anyagok szállítási jogára újabb nyilvános árverési hirdetést és annak megtartására 1909. január hó 22-ik napjának délelőtti 11 óráját a város székházánál levő könyvtárszoba helyiségét tűzi ki.

Kiküldési ár 132 korona, melynek 10% - a az árverés alkalmával a kiküldött bizottságnak bannapénzként leteendő.

Egyéb tekintetben felvilágosítást nyújt a számvédelemnél kitelt — és ott a hivatalos órák által megtekinthető — árverési feltétel.

Debreczen, 1909. január hó 14. én.

A városi tanács.

77—1909. évi. az.

Pályázati hirdemény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál az 1909. év első felében előreláthatólag 2 gyaloghajdu, 1 lovasrendőri, 5 gyalogrendőri, 1 mezőrendőri és 2 erdőőr állás fog megüresedni.

A gyaloghajdúi állás 450 kor. évi fizetéssel, 80 kor. lakbérrel, a lovasrendőri állás, 960 kor. évi fizetéssel, 80 kor. lakbérrel, a gyalogrendőri állás 600 kor. évi

fizetéssel, 80 kor. lakbérrel, a mezőrendőri állás 600 kor. évi fizetéssel és 80 kor. lakbérrel és az erdőri állás 500 kor. évi fizetéssel van egybekötve.

Azonkívül ezen állások viselői téli és nyári egyenruhával is ellátottnak.

A mezőrendőrök kötelesek egy lovat saját költségükön beszerezni és tartani.

Az erdővédek szintén kötelesek egy lovat tartani, de fizető-ükön felül még természetben lakást is élveznek és négy katasztrális hold földet is kapnak használatra.

Ezen állások az 1873. évi II. t. e. 4. §-ának rendelkezéséhez képest fele részben igényjogosultsággal bíró kiszolgált altisztek részére vannak fenntartva.

Felhívom ennél fogva mindazokat az igazolványos kiszolgált altiszteket, kik ezen esetleg megüresedő állásokat elnyerni óhajtják, hogy kellemes felszerelt pályázati kérvényeiket a polgármesteri hivatalban és pedig a közszolgálatban állók felettes hatóságik útján, mások pedig személyesen vagy postai úton adják be.

Debreczen, 1909 január 6.

Kovács József s. k.
polgármester.

16,483—1908. sz.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező alább megnevezett birtokok a f. 1909. év február 5-ik napjának d. e. 9 órájkor a városbáza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe kiadtni fognak, u. m.:

1. A nagyerdő és a hadházi ut között fekvő 49 hold 1257 □ öl legelőföld az 1909. évi október 1-től kezdődő 3 évre; kikiáltási ár 1000 korona.

2. Az ugynevezett Sámsoni örökleti (elsőszállás) 108 kat. hold birtok 1909. évi október 1-től kezdődő 6 évre; kikiáltási ár 1570 kor.

3. A városi körkémence mellett fekvő 65 hold 1129 □ öl föld az 1909. évi október 1-től kezdődő 6 évre; kikiáltási ár 3245 kor.

4. A hajdunánási vasut és a löversenyter között fekvő 102 hold majorsági legelőföld az 1909. évi október 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 2050 kor.

5. A halapi telek és bokorhegy nevezetű 167 kat. hold birtok az 1909. évi október hó 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 3200 korona.

6. A külső baromvásártér mellett fekvő s a Debreczen hajdunánási vasut mentén elhuzódó 182 hold 556 □ öl területű birtok az 1909. évi október hó 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 7080 korona.

7. A régi téglavető mellett 38 hold 1471 □ öl területű föld az 1909. évi október hó 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 2630 kor.

8. Az apafája erdő és a hadházi ut között fekvő 26 hold 38 □ öl föld az 1909. évi október hó 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 510 kor.

9. A Nagyerdő és Monostor között fekvő Aszalósféle 33 hold föld az 1909. évi október 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 400 korona.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1-ig) megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül az árverelő bizottságnál készpénzben letenni.

Debreczen, 1909 január 7.

A Városi Tanács.

16,476—1908. szám.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező bérházaiban levő és alább felsorolt lak- és bonthelyiségek, továbbá a sertésvásártéri sátorhely a f. 1909 február 3-ik napján délelőli 9 órákor a városbáza nagytermében tartandó nyilvános árverésen bérbe kiadtni fognak, u. m.:

1. A Simonffy-u. 1. számú bérházban levő I. em. 2., 3. 4. és II. em. 9. sz. lakás, mely áll az I. emeleten II szoba, 1 fürdő, 3 előszoba, 2 konyha, 2 kamara; a II. emeleten 3 szobából, 1 diszterem és 1 előszobából, az 1909. évi május 1-től kezdődő 3 évre, kikiáltási ár 3200 korona.

2. A Simonffy-utcai 2. sz. bérház II. em. 8. sz. lakás, mely áll 4 szoba, egy elő-, egy fürdőszobából és egy kamarából, az 1909 május 1-től kezdődő 3 évre; kikiáltási ár 1250 korona.

3. A Simonffy-utcai 2. sz. bérház I. em. 4 lakás, mely áll 4 szoba, egy elő-, egy fürdő-, egy cselédszobából, egy konyha, egy kamarából, az 1909. évi május 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 1600 korona.

4. A Simonffy-utcai 3. sz. bérházban levő 6. számú bonthelyiség az 1909 augusztus 1-től kezdődő 2 év és 9 hónapra; kikiáltási ár 300 korona.

5. A Simonffy-utcai 1. sz. bérházban levő 4. sz. bonthelyiség az 1909. évi október 1-től kezdődő 2 év 7 hónapra; kikiáltási ár 950 korona.

6. Simonffy-utca 2. számú bérházban levő 7. számú bonthelyiség az 1909. évi május 1-től kezdődő 3 évre; kikiáltási ára 550 korona.

7. A Simonffy-u. 2. számú bérházban levő 16. sz. bonthelyiség az 1909 május 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 450 korona.

8. A Simonffy-utcai 2. számú bérházban levő 14. sz. bonthelyiség az 1909 május 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 500 korona.

9. A Simonffy-u. 2. sz. bérházban levő 9. sz. bonthelyiség az 1909 május 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 800 korona.

10. A Simonffy-u. 2. sz. bérházban levő 5. sz. bonthelyiség az 1909 május 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 1000 korona.

11. Végül a város tulajdonát képező zárt sertésvásártéren gyakorolható kizárólagos étel és ital árusítási jog az 1909 december hó 31-től terjedő három évre; kikiáltási ár 705 korona.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalnál, a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1.) megtekinthetők.

Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül az árverelő bizottságnál készpénzben letenni.

Debreczen, 1909 január 7.

A Városi Tanács.

6914.—1908. sz.

17,031
1908.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s alább megnevezett földek a f. 1909. évi február hó 9. délelőtti 9 órákor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fognak, um.:

1. Az elepi III. dűlőben fekvő Gönczi-féle 19 hold 1100 □ öl tanyaföld az 1909. évi október hó 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 250 kor.

2. A Sestakert háta megett s a barak mellett fekvő 6 hold legelő föld az 1909. évi október hó 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 250 kor.

3. A Bikfalvi féle 2 hold majorsági föld az 1909. évi október hó 1-től kezdődő három évre; kikiáltási ár 201 kor.

4. A Szotyori Nagy Károly-féle 8 hold 202 □ öl majorsági föld 1909 október hó 1-től három évre; kikiáltási ár 610 kor.

5. Az „Ökörtilalmas” nevű 51 hold 350 □ öl és a Tűzfa csősház mellett 20 hold 138 □ öl föld, összesen tehát 71 hold és 488 □ öl föld az 1909. évi október hó 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 3201 kor.

6. A közös lovassági laktanya mellett fekvő 2 hold 278 □ öl területű u. m. Kerekes-féle majorsági föld 1909 október 1-től kezdődő 3 évre; kikiáltási ár 135 korona.

7. A „kincseshegy” nevű 24 hold 692 □ öl területű föld az 1909. évi október hó 1-től kezdő hat évre; kikiáltási ár 70 kor.

8. A Hatvan-utcai állomás mellett fekvő s eddig faraktár céljaira használt 1 hold 600 □ öl területű föld 1909 ápril 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 254 kor.

9. A Kolozsi-féle ház utáni 5 hold 698 □ öl területű föld az 1909 október 1-től kezdődő hat évre; kikiáltási ár 265 kor.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál (Városháza I. em.) a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1 óráig) megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt bánatpénzül készpénzben az árverelő bizottságnál letenni.

Debreczen, 1909 január 7.

A Városi Tanács.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város közönsége a városi csatornázási munkálatok biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Jelen versenytárgyalás tárgyat képezi Debreczen szab. kir. város csatornahálózatának kiépítésére szükséges összes munkálat, anyagall együtt.

A munkálatok együttesen, vagy a következő csoportokban biztosíthatnak:

A) **Szállítási munkálatok:**

a) csatornacsövek;

b) vasfelszerelési tárgyak.

A) **Építési munkálatok:**

Föld, beton stb. munkák.

Ájánlat tehető az összes munkákra együttesen, vagy ezen három csoport szerint külön bármely munkacsoporra.

Ájánlat csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon tehető.

Ájánlatot tehet minden magyar honpolgár és Magyarországon bejegyzett cég, ha igazolni tudja, hogy ily munkálatokat már vezetett. Az ajánlatban kiteendő, esetleg bizonyítvánnyal igazolandó, hogy hol és milyen terjedelemben vezetett pályázó város-csatornázási munkálatokat.

A csatornázási tervek, vállalati általános és részletes feltételek, nemkülönbön ajánlati és költségvetési űrlapok Debreczenben, a városi mérnöki hivatalban (Simonffy-u. 2-b. II. em.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlati és költségvetési űrlapok, valamint vállalati általános és részletes feltételek pedig 10 koronáért ugyancsak Debreczenben, a városi mérnöki hivatalban megszerezhetők.

A lepecsételt borítékba zárt ajánlatok

A. a) csoportra"

A. b) csoportra"

B. — csoportra"

összes munkákra"

„Csatornázási ajánlatok

felírással Debreczen város polgármesteri hivatalába 1909. évi január hó 19-ig déli 12 óráig adhatók be és ugyanott s ugyanazon napon d. u. 4 órákor nyilvánosan fognak felbontatni. Elkésve érkező, távirati, utó- vagy nyitott, vagy nem a város által rendelkezésre bocsátott ajánlati és költségvetési űrlapokon kiállított — a vállalati feltételeknek vagy ezen hirdetménynek meg nem felelő — ajánlatok figyelembe nem vételnek.

Az ajánlat beadása előtt 1909 január 18-án d. e. 12 óráig a város házipénztárába az ajánlati összeg 250.000 koronájáig 5%, azonfelüli összege után 2% nak megfelelő bánatpénz helyezendő letétbe és az erről szóló elismervény az ajánlatához csatolandó. Kinek ajánlata elfogadtatik, bánatpénzt biztosítékul a vállalati összeg 10%-ára köteles kiegyesíteni.

Debreczen város közönsége fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon válasszhasson, vagy annak mellőzésével a munkát más uton biztosíthassa.

Vállalkozó ajánlatával mindaddig kötelezett-ségben marad, míg az ügyben végleges határozat hozatik.

Kelt Debreczen szab. kir. város Tanácsának 1908 december 10-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**